

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра психології

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«Фестиваль психологічної науки»

14 листопада 2024 року

Київ-2024

УДК 159.9:331.326.2(08)

Фестиваль психологічної науки: зб. матеріалів Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Київ, 14 листопада 2024 р. Київ: НУБіП України, 2024. 111 с.

ISBN 978-617-8368-32-6

Збірник укладено за матеріалами Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Фестиваль психологічної науки», проведеної кафедрою психології гуманітарно-педагогічного факультету НУБіП України. У межах конференції відбувся діалог між здобувачами-психологами, здобувачами та викладачами, майбутніми психологами та здобувачами інших спеціальностей, що сприяло аналізу ролі психології в житті сучасного українського суспільства, розумінню сутності професійної діяльності психологів. Наповнення рубрик збірника відповідає основним напрямам роботи конференції.

Для студентів, психологів-практиків, аспірантів, а також усіх, хто цікавиться психологією.

Редакційна колегія:

Тонха О. Л., д-рка с.г. наук, проф. (голова), Савицька І. М., канд. філол. наук, доц. (співголова); Мартинюк І. А., канд. психол. наук, доц. (співголова); Шевцова О.М., канд. психол. наук. (секретарка).

Схвалено до друку на засіданні вченої ради гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 5 від 20.12.2024 р.

Тези подано в авторській редакції. Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, покликання на них та інші відомості. Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.

ЗМІСТ

Тези секції 1. «ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ»

Гудим А. Особливості переживання стресів у підлітковому віці.....	6
Казаку І. Резильєнтність як найважливіша навичка сучасної особистості... 8	8
Комінська М. Психологічні особливості становлення професійної ідентичності майбутніх психологів.....	9
Кошло А. Рівень переживання стресу курсантами під час війни.....	11
Лавренко Д. Розвиток емоційного інтелекту у підлітків.....	13
Лубенська Я. Психологічні особливості дітей з ООП в ЗДО.....	14
Мірошник Ю. Психологічні особливості розвитку емоційної сфери старших дошкільників.....	16
Музика Н. Особливості емоційного розвитку дітей дошкільного віку.....	19
Назарова С. Професійна самоідентифікація як предиктор психологічної готовності до трудової діяльності майбутніх медиків.....	21
Некивайко І. Соціально-психологічна підтримка підлітків-девіантів у навчальних закладах.....	23
Омговицька І. Особливості психологічної підтримки підлітків у часі війни.....	24
Парійчук В. Сутність готовності до професійного самовизначення та побудови кар'єри у старшокласників.....	26
Подедворна Г. Основні чинники особистісного самовизначення у ранньому юнацькому віці.....	29
Поліщук К. Психологічні особливості впливу воєнного стану на емоційну сферу старших дошкільників: теоретичний аспект.....	31
Полтавець Т. Психологічний супровід здобувачів освіти у кризових станах.....	35
Прохоренко Я. Програма розвитку емоційного інтелекту дітей старшого дошкільного віку.....	36
Рибальченко Д. Поняття та особливості самореалізації особистості в молодому віці.....	37
Салімоненко-Карачун Д. Психологічні чинники розвитку емоційної сфери молодших школярів.....	39
Скора Ю. Соціально-психологічні чинники професійного самовизначення учнів з особливими потребами.....	41
Степачова Н. Ризики зриву адаптаційної поведінки підлітків у стресових умовах.....	43
Стецик І. Професійне самовизначення старшокласників як система	

ціннісних виборів.....	44
Терещук Б. Розвиток резильєнтності як психологічного ресурсу особистості.....	46
Цитулець Д. Емоційний інтелект як проблема сучасної психології.....	47
Яснолобов В. Розвиток емоційного інтелекту студентів-психологів.....	49

Тези секції 2 «ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ОСОБИСТОСТІ У СТРЕСОВИХ ТА КРИЗОВИХ СТАНАХ»

Бондаренко А. Психоедукації як чинник соціально-психологічної адаптації внутрішньо переміщених осіб.....	51
Грабовська О. Стресові стани у поранених під час лікування у медзакладах.....	54
Карпенко Л. Психологічні особливості переживання бойового стресу військовослужбовцями.....	56
Коваленко А. Стрес і психосоматичні захворювання: передумови, причини і наслідки.....	58
Коваленко А. Особливості роботи з підсвідомістю клієнтів із використанням Метафорично Асоціативних карток.....	61
Корж Д. Особливості структури психологічної допомоги особистості у стресових та кризових ситуаціях.....	63
Любченко К. Психологічний тренінг як засіб попередження та подолання депресивних станів особистості.....	65
Письменна О. Особливості психологічної підтримки учасників бойових дій.....	66
Рудченко К. Психологічні наслідки пролонгованої стресостійкості учнівської молоді та їх психокорекція.....	69
Саблук А. Прояв стресових станів школярів у сновидіннях.....	71
Тітко Е. Психологічна підтримка українських мігрантів/ВПО у кризових станах: методи боротьби з депресією та тривожністю.....	74
Черниш Д. Медитативні техніки у подоланні стресових станів.....	79
Чижова В. Особливості психоемоційного стану та ризику розвитку ПТСР у мешканців деокупованої території.....	82
Чуб О. Діагностика кризових психічних станів у студентському середовищі: теоретичні та практичні аспекти.....	84
Чуприна О. Особливості психокорекції тривожності молодших школярів методами гештальт-терапії.....	86
Шуляк Я. Професійне вигорання вчителів в умовах воєнного стану.....	88

Тези секції 3 «ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОПТИМІЗАЦІЇ МІЖСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ»

Абрамович О. Психологічні особливості розвитку емоційної сфери у підлітків з неповних сімей.....	91
Бабак М. Поняття арт-терапії та її роль у розвитку сімейних взаємин.....	93
Лук'янчук Ю. Важливість сім'ї та близьких у процесі подолання стресу та кризових ситуацій.....	95
Ляшенко А. Розвиток міжособистісних стосунків сучасної молоді засобами соціально-психологічного тренінгу.....	97
Кротік К. Психологічні особливості маніпулювання особистістю в системі управління.....	99
Мацько С. Адекватна самооцінка студентської молоді як основа впевненості у собі.....	101
Пилипчук А. Особливості психологічної профілактики конфліктів у професійній діяльності юристів.....	103
Рахманкулова Ш. Психологічні механізми стресостійкості лідерів у сучасних організаціях.....	105
Солод В. Психологічні особливості спілкування підлітків із дорослими.	107
Черноус Я. Проблема дитячо-батьківських стосунків: результати емпіричного дослідження.....	109

резильєнтності є надзвичайно важливим, оскільки він допомагає людині ефективно справлятися зі стресом, адаптуватися до змін і зберігати психічну рівновагу під час життєвих криз. Чим вищим буде рівень резильєнтності у людини, тим краще і швидше вона буде відновлюватися після труднощів, краще контролювати свої емоції та знижувати ризик впливу негативного досвіду на здоров'я.

Література:

1. Григорчук Л. В., Кузікова С. Б. Життєстійкість як адаптаційний ресурс особистості. Кооперативні читання: 2019 рік: матеріали Всеукр. наук-практ. конф, 28 лютого 2019 р. Суми: ЖНАЕУ, 2019. С. 16–20.

УДК 159.942

ЦИТУЛЕЦЬ Діана, магістрантка 2 р.н. спеціальності 053 «Психологія», Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль
Науковий керівник: РАДЧУК Галина, докт. психол. н., проф., завідувач кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ПРОБЛЕМА СУЧАСНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Емоційний інтелект трактується як група ментальних здібностей, за допомогою яких людина усвідомлює та розуміє власні емоції та емоції інших людей. У сучасній психології поняття «емоційний інтелект» є відносно новим і багато науковців визначають його по-різному [3].

Сучасна психологічна наука відносить емоційну сферу особистості до однієї з найбільш актуальних дослідницьких проблем як в теоретичному, так і емпіричному аспектах. В останні роки активізувалися дослідження так званих складних вищих емоційних особливостей особистості (почуттів), в тому числі змісту емоційного інтелекту [4]. Багато науковців присвячували свої роботи вивченню емоцій, їх походження та функцій. Вони намагалися виявити зв'язок емоцій і мислення людини, розглядали поняття «емоційний інтелект» та досліджували його види [3].

Емоційний інтелект трактують як розумність і припускають, що цей феномен правомірно відносити до когнітивної сфери особистості. У ньому розмежовують зовнішнє і внутрішнє як компоненти психічного, де інтелектуальна складова емоційного інтелекту розглядається як внутрішнє, а емоційна – як зовнішнє. Виокремлюючи одну з найважливіших функцій інтелекту – адаптивну, вчені зазначають, що наявність високого рівня емоційного інтелекту надає перевагу в орієнтації та активності в житті (Н. Коврига, Е. Носенко) [2].

В. Зарицька у структурі емоційного інтелекту виділяє чотири базових компоненти: розуміння власних емоцій та емоцій інших, їх саморегуляція та самоконтроль, а також використання емоцій у спілкуванні і діяльності. Для того, щоб визначити рівень розуміння власних емоцій потрібно звернути увагу на ступінь розвитку розпізнавання власних емоцій, вміння оцінювати свій емоційний стан, а також визначати причину виникнення емоцій, пояснювати значення емоцій, враховувати оцінку своїх емоцій іншими. Такі показники як стримування емоцій, прояв емоцій у відповідності до ситуації, вміння зберігати спокій у складних ситуаціях, контролювати свої емоції, регулювати власні емоції допоможуть визначити рівень самоконтролю і саморегуляції [1]. Для визначення рівня розуміння емоцій інших людей В. Зарицька називає такі показники: вміння усвідомлювати емоційні стани інших та розуміти їх невисловлені емоції, здатність до співпереживання, а також виявляти позитивний вплив на емоційні стани інших, передбачати силу емоцій інших, їх наслідки та тривалість. Для того, щоб визначити рівень здатності використовувати емоції, дослідниця визнає емоційну стійкість, здатність до екстравертної чутливості, звертає увагу на гнучкість прояву у комунікації, перевагу позитивних емоцій, а також емоційної близькості між людьми. Проте, авторка зазначає, що цей перелік якостей кожного компоненту емоційного інтелекту не є вичерпним. Це ті характеристики, які можуть свідчити про той чи інший рівень розвитку емоційного інтелекту.

Проаналізувавши дослідження проблеми емоційного інтелекту, можна стверджувати, що на сьогоднішній день його вивченню приділяють увагу багато українських та зарубіжних науковців. Це зумовлено тим, що його структурні елементи позначаються на загальному розвитку особистості. Водночас є підстави говорити про те, що багато аспектів цієї проблеми залишаються недостатньо вивченими. Зокрема, це стосується структурних компонентів емоційного інтелекту та взаємозв'язків між ними, розвитку цього психологічного утворення на різних етапах онтогенезу [3].

Таким чином, емоційний інтелект – це здатність людини, яка полягає у розумінні, усвідомленні власних емоцій. Він допомагає здійснювати вплив на управління власними емоціями, свою мотивацію, думки і поведінку, регулювати свій емоційний стан. Водночас емоційний інтелект проявляється як вміння управляти емоційними станами інших людей, помічати їхні актуальні потреби, співпереживати і виявляти їхні сильні сторони.

Література:

1. Діомідова Н. Ю. Теоретичні підходи до визначення емоційного інтелекту. *Міжнародний науковий журнал Науковий огляд*. 2015. Т. 4. № 14. 16 с.
2. Іванова Є. О. Сімейні стосунки як чинник розвитку емоційного інтелекту підлітків: дис. ... канд. псих. наук: 19.00.07. Київ. 2017 р. 204 с
3. Лелюх-Степанчук О. О. Емоційний інтелект як проблема психологічної науки. *Теорія і практика сучасної психології*. 2018. № 2. С. 84.
4. Чебикін О. Я. Емоційний інтелект, його пізнавально-мисленнєві ознаки та функції. *Наука і освіта*. 2020. № 1. С. 19-28.